

GŁOS WĄBRZEŃSKI

Przedpłata: wynosi na miesiąc kwiecień w ekspedycji 1 złoty z odnośnikiem przez pocztę 20 groszy więcej. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożeniu pracy, przerwaniu komunikacji otrzymujący nie ma prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu — ceny abonamentu.

— Przy waloryzacji obowiązuje odpowiednia dopłata —

Konto czekowe: P. K. O. Poznań 204.252

Ogłoszenia: Za ogłoszenia pobiera się od wiersza na stronie 3 - Jamowej w wiadomościach poczynnych 30 groszy, na 1-szej stronie 50 groszy. Rabatu udziela się przy częstem ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeński” wychodzi trzy razy tygodniowo i to w poniedziałek, środa i piątek.

— Skrzynka poczt. 23. — Redakcja i Administracja znajduje się przy ul. Mickiewicza 11. — Telef. 80. —

Nr. 40

Wąbrzeźno, środa 1 kwietnia 1925.

Rok V.

Zastrzelenie Bagińskiego i Wieczorkiewicza.

Warszawa. W poniedziałek o godzinie 3 popołudniu, kiedy pociąg wiozący Bagińskiego i Wieczorkiewicza, którzy mieli być wymienieni za polskich więźniów w bolszewji ks. Ussasa i p. Łaszewicza minął polską graniczną stację Stolpce i zbliżył się do sowieckiej stacji Kotosowo, w wagonie Bagińskiego i Wieczorkiewicza znajdowała się eskorta wojskowa i policyjna władze administracyjne i sądowe. W pewnej chwili jeden z deportujących policjantów Muraszko dobył rewolweru i wystrzelił do więźniów. Skutkiem strzałów Bagiński padł na miejscu trupem, a Wieczorkiewicz śmiertelnie został ranny. Muraszko dał się natychmiast aresztować, a oddając rewolwer, oświadczył:

— Zabilem zdrajców. Sądzę, że spełniłem czyn patrijotyczny. Po tem zajęciu pociąg cofnięto do Stolpców.

Warszawa. W Min. Spraw Wewnętrznych odbywały się ważne obrady pozostające w związku z temi zajęciami.

Wiadomość o tym wypadku wywarła ogromne wrażenie w całym kraju. Sam fakt sprawy Bagińskiego i Wieczorkiewicza przedstawia się następująco:

Bagiński i Wieczorkiewicz b. oficerowie wojsk polskich, zostali skazani na śmierć za udział w spiskach komunistycznych i akcji wyśadenia w powietrze zabudowań wojskowych. Prez. Rzeczypospolitej w drodze łaski zmienił

karę śmierci Bagińskiemu na dożywotnie więzienie, a Wieczorkiewiczowi na 15 lat więzienia.

Na mocy traktatu ryskiego jest możliwa wymiana więźniów politycznych. Rząd skorzystał z tego i zgodził się na wymianę, wydając Wieczorkiewicza i Bagińskiego Rosji, w zamian za dwóch Polaków. Zapanowało zrozumiałe zresztą rozgoryczenie, że oto dwóch młodych i zdrowych ludzi, śmiertelnych wrogów Polski, wymieniono na dwóch zasłużonych, ale schorzałych i Bolszewji nie mogących szkodzić ludzi. — Wobec faktu nie dającego się zaprzeczyć czynu samowolnego, trzeba zająć stanowisko potępiająco. W Polsce, jako w Państwie na praworządności opartem, nie wolno jednostce urządzić wymiaru sprawiedliwości, choćby z pobudek najpatrijotyczniejszych i najszlachetniejszych.

Władze zarządziły natychmiastowe śledztwo i badanie. Jakkolwiek będą wyniki tego badania, trzeba się zgodzić na jedno. Zrozumieć można uczucie oburzenia, łagodzące fakt zbrojstwa, ale nie można zgodzić się na samosąd, który pozostawiony sam sobie, może państwo przywieść do anarchji. Przeciw choćby najszlachetniejszych pobudek i z najgorętszego patriotyzmu wpływającemu występki występki trzeba, z całą stanowczością, zwracając uwagę, że Polska może się ostać tylko jako praworządne państwo i że czynem swoim zabójca narazi Polskę na opinię za granicą, że w Polsce praworządność na kruchych spoczywa nogach.

Wieczorkiewicz umarł w poniedziałek o g. 4-ej po poł.

Zabójcy Muraszce nie grozi sąd doraźny. — Głosy prasy warszawskiej o zabójstwie. — Polscy jeńcy wymienni, prof. Łaszewicz i ks. Ussas, odesłani znowu w głąb bolszewji.

Warszawa. Co do Muraszki, zabójcy zdrajców Bagińskiego i Wieczorkiewicza, wiadomo tyle, że Muraszko jest starszym posterunkowym i zamach wykonał z za pleców jednego z policjantów, oddając szereg strzałów. Bagiński został ranny w szyję i zmarł w poniedziałek o godz. 4 w drodze do szpitala. Wieczorkiewicz ugodzony został w brzuch. Po prowizorycznym opatrzeniu przewieziono go natychmiast do szpitala w Stolpcach, gdzie go poddano operacji. Według ostatnich urzędowych informacji, Wieczorkiewicz jeszcze żyje. Władze centralne znajdują się w trudnym położeniu, z powodu trudności komunikacyjnych ze Stolpcami, — połączenie telefoniczne funkcjonuje wadliwie i przez to wiele incydentów usuwa z pod kontroli.

Muraszce, podług obowiązujących ustaw, nie grozi sąd doraźny.

Warszawa. O skutkach zabójstwa, popełnionego przez Muraszkę, pisze poseł Stroński w „Warszawiance”, co następuje:

Wiadomość ta wywrze wielkie wrażenie w całym kraju. Przeważna część społeczeństwa, można powiedzieć nawet, że ogół, był przeciwny wydaniu zbrodniarzy takich jak Bagiński i Wieczorkiewicz.

Rząd dokonał wymiany, pragnąc uzyskać zwolnienie i uratowanie przed śmiercią Polaków cierpiących w więzieniach bolszewickich, a mógł to uczynić zgodnie z obowiązującym układem. W tej chwili stan rzeczy jest taki, że sędzia Łaszewicz Tyflisu i ks. Ussas, paleograf, którzy mieli przejść granicę w naszą stronę równocześnie z przejściem Bagińskiego i Wieczorkiewicza na drugą stronę, nie przeszli granicy. W każdym razie Rząd postanowił zamianę, a rzeczą przedownika policji państwowej mogło

być tylko wykonanie tego polecenia, w żadnym zaś razie takie rozprawienie się na własną rękę. Jeśliby każdy wykonawca zarządzeń władzy w ten sposób jej zamiary, powzięte z świadomością i odpowiedzialnością, zmieniał wedle własnego uznania, weszlibyśmy na drogi zupełnego bezładu i niepewności. Dlatego wiadomość ta głęboko poruszy umysły w kraju.

Warszawa. W tej samej sprawie pisze „Kurjer Poranny”:

Policjant, który dokonał samowolnej egzekucji przed samą granicą na odstawianych skazańcach, jest ofiarą psychozy. Nie zastanawiał się w swoim fanatyzmie, że zabijając niewatpliwych wyrzutków społeczeństwa, wyrządzić jednak może ciężką krzywdę interesom państwa, do których rozsadzania nie jest zupełnie powołany: gubi także inne jednostki, których los tylko przypadkowo z losem tych wyrzutków został splątany.

Warszawa. W poniedziałek wieczorem nadeszła wiadomość ze Stolpców, że Wieczorkiewicz wskutek odniesionych ran zmarł. Celem przeprowadzenia śledztwa M. S. Wewn. delegowało do Stolpców specjalną komisję z pułkownikiem Szulborgiem na czele. W tej sprawie konferował w poniedziałek z prenjrem prezes klubu sejmowego P. P. S. pos. Barlicki. Premier wyznał, że wdrożono najenergiczniejsze śledztwo i że winni zostaną ukarani.

Warszawa. Rząd polski w poniedziałek wieczorem, zaraz po otrzymaniu wiadomości o fakcie zamachu na przeznaczonych do wymiany z sowietami więźniów: Bagińskiego i Wieczorkiewicza, zawiadomił o tem posła polskiego w Moskwie, ministra pełnomocnego Kętrzyńskiego z

poleceniem zakomunikowania tego fatku rządowi sowieckiemu.

We wtorek przez dyrektora depart. polit. min. spraw zagr. dr. Badera przyjęty był w tej sprawie radca poselstwa sowieckiego w Warszawie, Bierzowski.

Odpowiadać on będzie za swój czyn zbrodniczy przed sądem okręgowym w Nowogródku w trybie zwykłym. Muraszce grozi art. 453 kodeksu karnego, przewidujący karę od 8—15 lat więzienia, przyczem może być zastosowany art. 15 przepisów przechodnich, podnoszący wymiar kary do kary śmierci.

Co jest Rzemiosło a co jest Przemysł?

Nawet pomiędzy ludźmi światlejszymi panują najróżnorodniejsze pojęcia: co to jest Rzemiosło a co jest Przemysł.

Winę w tym ponoszą wielokrotnie sami mistrzowie rzemiosła, którzy sprawiwszy sobie kilka maszyn i powiększywszy swój warsztat, upiększają swoje przedsiębiorstwo szumnymi nazwami jak „fabryka, zakład” i tp. Uciekają oni gwałtem od niechonorowej już dla nich nazwy „rzemiosło”, wstydząc się poniekąd swego pochodzenia i klasyfikując nazwy zupełnie niepotrzebnie i niesłusznie. Taki przemysłowiec, zowiąc się teraz już „fabrykantem, kupcem” i tp., pozostaje w istocie rzeczy nadal „rzemieślnikiem”, choć się wyrzekł swego właściwego zawodu. Zrywa on jednakowoż swój naturalny stosunek z ogólnem dążeniem rzemiosła i stracony jest dla współpracy nad podniesieniem poziomu swego rzeczywistego zawodu ze szkoda nawet własną zwłaszcza pod względem gospodarczym, nie doznawając już dostatecznej opieki.

Rzeczą jest dotychczas bardzo trudną przeprowadzić rozgraniczenie pomiędzy pojęciem istoty rzemiosła a przemysłu. Da się to uskutecznić jedynie przez właściwe ustawodawstwo, jakie powinno powstać w najbliższym czasie.

Pod względem definicji: co jest Przemysł — do dnia dzisiejszego brak zupełnie zasad.

Klasyfikowanie przemysłu na wielki, drobny i rękodzielniczy nie wytrzymuje krytyki, tem mniej dzielenie go na kategorie odnośnie do ilości zatrudnionych pracowników albo maszyn lub silników. Wpychanie rzemiosła pod pojęcie, że rzemieślnikiem jest tylko ten, kto pracuje bez maszyn z małą ilością ludzi, a więc w rzeczywistości słowa znaczeniu pod pojęcie „rękodzielnictwa”, jest szkodliwe dla rozwoju rzemiosła i kultury zawodowej.

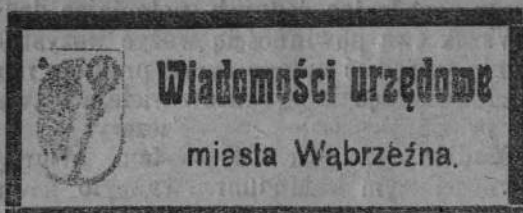
Wszelkie środki pomocnicze i udoskonalenia techniczne są naturalnym wpływem rozwoju. Nie do pomyślenia byłby w ten sposób postęp tak gospodarczy jak i kulturalny.

Rzemiosło nie może opierać się na elemencie gospodarczo li tylko najniższym, bo nie wypełniłoby swego doniosłego zadania w gospodarce krajowej. — W ogólności klasyfikacja przemysłu i rzemiosła iść winna w następującym kierunku:

Wielki przemysł, obejmujący huty, walcownie, rafinerje i tp. przedsiębiorstwa, przemysł średni, opierający się o wytwórczość masową na podstawie li tylko techniki maszynowej i matematyki. Do niego zaliczałyby się wielkie fabryki maszyn, przetwornice chemiczne i tp.

Drobny przemysł, w skład którego weszliby wszyscy przedsiębiorcy, którzy nie są rzemieślnikami, a więc destylarnie wódek, wytwornie pierników, karmelków, wód mineralnych, zużytkowania odpadków i tp.

Rzemiosło, do którego zaliczałyby się wszystkie zawody, opierające swą wytwórczość nie tylko na podstawie techniki, lecz także pierwiastku tworzącego indywidualnie i pierwiastku

Wiadomości urzędowe

miasta Wąbrzeźna.

Obwieszczenie.

Podaje się do wiadomości, że uchwała Wojewódzkiej Rady Administracyjnej w Toruniu, z dnia 20 października 1924 r. L. d. W. R. A. 207/24 zostały ustalone na rok 1925 dla miasta Wąbrzeźna następujące

JARMARKI

a) kramne oraz na bydło i konie dnia 18 marca, 17 czerwca i 18 listopada.

b) na bydło i konie — dnia 5 stycznia, 3 lutego, 7 kwietnia, 5 maja, 7 lipca, 4 sierpnia, 6 października i 3 listopada.

Wąbrzeźno, dnia 24. 3. 25 r.

MAGISTRAT
SCHWARZ, burmistrz.

Gmina Małe PUKOWO,
wydzierzawia

POLOWANIE

dnia 15. 4. 25 w obręży p. SZYM
CZAKA o godz. 11-ej.

KOWAL

z uczniem

może się zaraz zgłosić z własnym rzeźmiostwem na większy majątek przy Wąbrzeźnie.

Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja „Głosu Wąbrzeskiego“.

Z okazji likwidacji

Określonej wystawy dzieł sztuki artystów
plastyków polskich

Są do nabycia na bardzo korzystnych warunkach prace zaszczytnie znanych artystów malarzy jak: Włodzimierza Tetmajera, Ludwika Stasiaka, Leonarda Stroynowskiego, Stefana Matejki, Aleksandra Laszki, Zefira Cwiklińskiego, Stanisława Klimowskiego, Jana Kostki, Stanisława Radziejowskiego, Wincentego Wodzinowskiego, Marjana Puffkego, Kaspra Zelechowskiego i innych.

Wyprzedaż, ewentl. na raty potrwa do dn. 10 kwietnia br. Obrazy oglądać można codziennie, bez różnicy godzin, u przewodniczącego Komitetu Wykonawczego wędrownych wysaw dzieł sztuki artystów plastyków polskich, w domu przy ulicy Wolności Nr. 34 b, w WĄBRZEŹNIE.

sz. P. Rolnikom do wiadomości iż otrzymałem zastępstwo oryginalnych szwedzkich

Centryfug

ALFA-LAFAL

które posiadam stale na składzie, także i wszelkie części do tychże. Oprócz Alfa-Lafal posiadam na składzie także i inne fabrykaty jak:

Krupa, Miele, Diabolo, Valox, Wiking Roth i Brüner,

które polecam na do godnych warunkach do nabycia i po najniższych cenach.

Cennik na wszelki mótowar wysyłam bezplatnie

Jan Kozłowski

skład rowerów i maszyn
Kowalowo - (Pom.)
Toruńska 20.

Zgubiono

1 meż. sowa zaświadczenie demob. na nazwisko Wiśniewski Andr. Wąbrzeźno papiery wydane przez kadre Marynarki wojennej Świeżkióre unieważniam.

Potrzebna

dziewczyzna
od 15 lat do dziecka 2 i pół letniego
Zgłosz. w ekspedycji „Głosu Wąbrzeskiego“.

Przyjmuje

bieliznę
do prasowania
Bartoszyńska, Bernarda 8.

Fotografie

powiększenia portrety wykonuje się pod gwarancją trwałości i podob. Wykazy na oczekaniu Zakład fotograficzny **FR. KARKOSZ** ulica Kolejowa 59 naprzeciw małego dworca Wąbrzeźno.

NAWOZY SZTUCZNE:

Saletre chylijską

Sól potasowa

Superfosfat

Azotniak

Tomasynę

polecamy ze składu za gotówkę oraz na dogodnych warunkach kredytowych.

Pomorskie Stowarzyszenie Rolniczo-Handl.

Spółdzielnia z ogr. odp.

FILJA W WĄBRZEŹNIE.

Walne zebranie

Spółki Odwodnienia Bagniska Zgnitka odbędzie się dn. 9 kwietnia w czwartek o godz. 4 po poł. w szkole w LUDOWICACH.

Porządek dzienny:

1. przetłumaczenie statutu z niem. na polski.
2. sprawozdanie gospodarki przewodniczącego.
3. Wynagrodzenie Pow. Bud. Meljoracyjnemu.
4. Wybór 2 zast. członków zarz. i Sądu rozjemczego.
5. Sprawozdanie kary z roku 1924.
6. Wolne głosy.

Przew. (—) Grabowski.

GRAND-CAFE

właśc. Bronisław Błaszcowski

W niedzielę dnia 29 marca

koncert artystyczny

wykonany przez pp. Czesława Makowskiego i Wachnera
Początek o godzinie 4-tej.

Ceny nie podwyższone.

Ciepłe potrawy — Znakomite ciastka — Zakąski — Wyśmienite napoje — Dobra kawa.

Młyn w Nieżywieciu

podaje do wiadomości, że pobiera od 1 ctr. żyta na mąkę 12 funtów, od śrutowania 5 funtów.

Proszę łaskawą klientelę o poparciu
W. JANKOWSKI.

Baczność majątki

i gospodarstwa rolne!

Na rozpoczynający się rok gospodarczy polecamy po cenach bardzo zniżonych

Księgę gospodarczą, Księgę zasług i ordynaryj

oraz wszelkie inne książki i formularze

Ekspedycja

„Głosu Wąbrzeskiego“

DROBNE WIADOMOŚCI.

Z KRAJU.

— Z okazji podpisania pożyczki amerykańskiej, jak z Warszawy donoszą odbył się we wtorek w apartamentach premiera obiad.

— Nowa zwłoka w sprawie pragmatyki dla kolejarzy. Z Warszawy donoszą: Sprawa pragmatyki służbowej dla kolejarzy ulegnie znów zwłoce, ponieważ ministerstwo kolei zajęte jest obecnie pracami budżetowymi. Należy oczekiwać konferencji Związku kolejarzy z ministerstwem w celu uzgodnienia poglądów na pragmatykę około 15 bm. Pragmatyka obejmowałaby obecnie istniejące stosunki, to jest nie dotyczyłaby projektowanego wyodrębnienia kolei w przedsiębiorstwo prywatne.

— Ulgi kolejowe dla pielgrzymów do Rzymu. Donoszą z Warszawy: Dnia 2 marca rozpoczęły się w Wiedniu z inicjatywy polskiej obrady delegatów kolei polskich, austriackich, czeskich i włoskich w sprawie ustalenia przepisów taryfowych dla pielgrzymów, udających się do Rzymu z okazji roku świętego. Z

ramienia polskiego ministerstwa kolei bierze udział w konferencjach referent ministerstwa kolei, Domarazek.

— Wielki proces oszpiegostwo rozpoczął się 9 bm. we Lwowie przed trybunałem orzekającym. Na ławie oskarżonych zasiadzie 10 podsądnych, między innymi: Wasyl Kowaleńko (Gorodeski) urodzony w Petersburgu, prawosławny, były pułkownik rosyjski, później szef sztabu oddziału wywiadowczego Petlury, oraz attache zagraniczny przy b. ministrze spraw zagranicznych ukraińskiej zachodniej republiki, zamieszkały do uwięzienia go w Winnikach; Andrzej Melnyk, urodzony w Małopolsce, b. oficer rosyjski, następnie pułkownik armji ukraińskiej i szef sztabu gen. Petlury, obecnie inżynier leśnictwa i zarządca lasów metropolity Szeptyckiego; Irena Wachmanin, żona nauczyciela gimnazjalnego w Przemyślu i i.

Do wykrycia tej szajki szpiegowskiej przyczynił się materiał, skonfiskowany w mieszkaniu Olgi Besarabowej, aresztowanej pod zarzutem szpiegostwa, która popełniła samobójstwo w aresztach policyjnych we Lwowie. Terenem

działalności oskarżonej były: Lwów, Brzeżany, Przemyśl, gdzie akcję szpiegowską prowadziła Wachmaninowa. Uprawiano też szpiegostwo wojskowe. Rozprawa potrwa 14 dni. Prawdopodobnie toczyć się będzie przy drzwiach zamkniętych.

— Red. Grabiński w zakładzie dla oślakanych. Z Warszawy donoszą nam: Redaktor „Przeglądu Politycznego“ Grabiński, oskarżony o zabójstwo Hundtówny, został odesłany na obserwację do szpitala dla umysłowo-chorych w Tworkach, na skutek badań czterech głośnych psychiatrów warszawskich.

— Malarz fałszerzem banknotów. Na stacji Chlebowica Wielkie ad Bóbrka przytrzymał kasjer kolejowy Ludwika Biesiadeckiego, który za bilet, kupiony do Lwowa, zapłacił fałszywym 5-złotowym banknotem. Kilka takich samych fałszyfikatów znaleziono u niego i stwierdzono, że puścił ich mnóstwo w różnych miejscach. Biesiadecki znana jest na bruku lwowskim figurą, gdyż sprzedawał po ulicach obrazy, malowane przez siebie.